

HAMUPIPŐKE

Oktatási segédanyag

ELŐJÁRÓBAN

Az előadásról

A Budapest Bábszínház Hamupipőke című előadása egy ősi, jól ismert történetet dolgoz fel úgy, hogy a mai gyerekek, kiskamaszok számára izgalmas kérdésekre ad választ. Egyensúlyozni a még állandóan dolgozó mesékkel teli képzelet és a hívogatóan izgalmas, felfedezésre váró valóság határán, elindulni lassan a saját útjukon, megkeresni valódi hangjukat, megtanulni elválasztani az értéket a hamistól... mindezek a kisiskolás kor komoly próbatételei közé tartoznak, amiben a mesék, a jól megválasztott történetek segítséget nyújthatnak.

A Hamupipőke című előadás élő szereplőkre és árnyjátékra épülő színpadi világának kettőssége épp ezt az átmenetet tükrözi, így segít a nézőknek még jobban azonosulni a szereplőkkel, és ezáltal az előadásban felmerülő kérdéseket a saját életükre vonatkoztatni. Az pedig a színpad varázsának köszönhető, hogy mindez szinte észrevétlenül, öntudatlan módon, szórakoztató élmények gyűjtése közben történik.

Jó szívvel ajánljuk az előadást alsó tagozattól mindenkinek!

Az oktatási segédanyagról

A segédanyag az alsó tagozatos korosztálynak készült, és elsősorban az előadás által felmerülő kérdésekre segít válaszokat keresni. Ennek megfelelően fókuszál a szövegalkotásra, a kritikai gondolkodás fejlesztésére, és segíti az önálló vélemény megfogalmazását, kifejezését.

Természetesen mindezt drámapedagógiai elemekkel, játékokkal, mozgásos és kreativitást fejlesztő gyakorlatokkal színesítjük és tesszük - reményeink szerint - izgalmassá, szórakoztatóvá.

A teljes segédanyag tartalma (különösen az Előadás megtekintése utáni rész) több mint amit egy tanóra időtartama alatt el tudunk végezni, így arra is van lehetőség, hogy több tanóra vagy akár egy hosszabb szabadidős program keretén belül foglalkozhassunk a művel, illetve minél jobban a saját csoportunkra, osztályunkra szabhassuk a foglalkozás menetét.

A Hamupipőke jól ismert történet, adott hát, hogy szóba kerüljön az eredeti mese is. Mi feldolgozásra a Grimm fivérek által gyűjtött történetet ajánljuk, ez volt az előadás alapja is, és a segédanyag is erre támaszkodik. Ennek szövegét, illetve annak elérhetőségét a segédanyag tartalmazza.

Tartalmas időtöltést kívánunk!

SZÍN LAP

Író: Gimesi Dóra

Zeneszerző: Pirisi László

Díszlet- és jelmeztervező: Michac Gábor

Árnytervező: Kuthy Ágnes, Michac Gábor

Szcenika: Torma Gábor

Fénytervező: Szondi György

Koreográfus: Kovács Domokos

Rendező: Kuthy Ágnes

Rendezőasszisztens: Csonka Maresz

Szereplők

Hamupipőke: Csarkó Bettina

Mostoha: Pallai Mara

Amália: Pájer Alma Virág

Emília: Podlovics Laura

Apa: Hannus Zoltán

Királyfi: L. Nagy Attila

Leopold: Tatai Zsolt

Árnyjáték:

Bánky Eszter

Juhász Ibolya

Karádi Borbála

Kemény István

Kovács Katalin

Rusz Judit

Az oktatási segédanyagot készítette:

Csörgei Andrea

AZ ELŐADÁS MEGTEKINTÉSE ELŐTT (RÁHANGOLÓDÁS)

1. Mesés osztálytárs

Egy új mesebeli rendelet szerint a mesehősöknek is iskolába kell járniuk. Hamarosan hozzánk is érkezik valaki, aki már küldött is néhány bemutatkozó sort magáról. Kitaláljátok, ki az?

“Sziaztok! Talán a legfontosabb, amit érdemes tudni rólam, hogy szomorú családi körülmények között élek: édesanyámat egészen kicsi koromban vesztettem el, apukámat már nagylányként. Mostohamamámmal és két mostohatestvéremmel élek együtt azóta.

Szeretem az állatokat, kedvenceim a galambok, viszont nagyon nem szeretem a lencsét.

Néha szétszórt vagyok, a legkülönösebb dolgokat képes vagyok elhagyni, akár a fél pár cipőmet is!”

Az új osztálytárs:

2. Gyűjtögető

Mit tudtok ennek a mesehősnek a történetéről? Válasszátok ki, és állítsátok helyes sorrendbe azokat a mondatokat, amelyek az ő történetét mesélik el!

- Elhagyja a fél pár cipőjét a bálban.
- Csodálatos módon kap szép ruhát és cipőt, így el tud menni a bálba.
- Az alma mérgezett felébe harap.
- Anyja halála után édesapja olyan új asszonyt hoz a házhoz, akinek két édeslánya is van.
- Kalácsot és bort visz a nagymamájának.
- Ki kell válogatnia a lencsét a hamuból, így nem lesz ideje elkészülni a bálba.
- Édesanyja tiltása ellenére letér a kijelölt útról, hogy virágot szedjen.
- A fél pár cipőnek köszönhetően a királyfi rátalál.
- Megfőzi a vacsorát a hét törpének.

3. Plakáttervező

A mese alapján tervezzétek meg az előadás plakátját, de úgy, hogy a mese címét ne írjátok rá! Mik azok a tárgyak, élőlények, amiket érdemes ezen a plakáton megjeleníteni ahhoz, hogy aki megpillantja, rögtön tudja, hogy melyik meséről van szó?

4. Hol a cipőm?

Szükséges eszköz: papírok, színesek, egy kalap vagy zsák a neveknek

Talán a plakátjaitokon megjelent a cipő is, mint az egyik jellegzetes tárgya a mesének...
Játsszunk egy kicsit most a cipőkkel!

Mindenki írja fel a nevét egy cédulára, majd dobjátok be a neveket egy kalapba/zsákba és húzzatok egyet-egyet. (Ha véletlenül a saját neveteket húztátok, dobjátok vissza a kalapba és húzzatok újra.) Óvatosan, titokban mindenki figyelje meg azt az osztálytársát, akinek a nevét kihúzta, aztán tervezzon neki egy olyan lábbelit, ami szerinte illene hozzá. Milyen lesz? Elegáns? Sportos? Nyári szandál, vagy téli csizma? Esetleg egy kényelmes papucs? Próbáljatok rajzotokban minél inkább utalni az illető jellemző tulajdonságaira, hobbijára stb.

Ha kész vagytok a munkával, mutassátok meg egymásnak a rajzaitokat, és találjátok ki, ki, melyik társatoknak rajzolt lábbelit. Vajon jól eltaláltátok egymás ízlését?

AZ ELŐADÁS MEGTEKINTÉSE UTÁN

1. Emlékszel, hogy történt?

Emlékezték még mi, hogyan történt az előadásban? Párosítsátok össze az előadás néhány jelentének címét a szerintetek hozzájuk tartozó képpel, majd állítsátok időrendi sorrendbe a párokat! Vigyázzatok egy képnek nincs párja! Ezt is helyezzétek el az időrendben, majd adjatok neki ti címet!

a.

b.

c.

d.

e.

f.

g.

h.

i.

- CSODA
- A PALOTÁBAN
- A CIPŐPRÓBA
- ÉDESANYA CIPŐJE
- A MEGHÍVÓ
- HATALOMÁTVÉTEL
- A HÍR
- BÚCSÚ

2. Újra új osztálytárs

Mit gondoltok, mennyiben lenne más a színdarabbeli Hamupipőke bemutatkozása ahhoz képest, amit az Előadás megtekintése előtti feladatban olvastatok?

Írjátok meg az előadásban megismert Hamupipőke bemutatkozó levelét, és írjátok meg a Királyfiét is!

Van, amiben hasonlítanak egymásra?

Mindkettőben:

b.

A színdarabban Hamupipőkének a könyvével a fején kellett járnia, táncolnia, ami nem könnyű feladat. Nektek sikerül? Próbáljátok ki!

4. Egykor és ma

A színdarab egy régebbi korba, a 19. századba helyezi a mesét, a szereplők annak a kornak a rendjét, szokásait követik. Olvassátok el az alábbi részleteket a színdarabból, azután beszélgetsetek arról, mit gondoltok a fiatalok akkori életéről és a mai gyerekekéről, fiatalokéről? Mi volt fontos abban az időben? És ma? Mit vártak el akkor a szülők és mit várnak el ma a gyerekeiktől? Ti mivel foglalkoznátok legszívesebben, ha majd felnőttök?

1. részlet

MOSTOHA Igen, gyermekem?
 HAMUPIPŐKE És mikor fogunk tanulni?
 MOSTOHA De hát az imént mondtam. Tánc, zongora, hímzés...
 HAMUPIPŐKE A papával földrajzot tanultunk. Meg irodalmat, meg matematikát, meg...
 AMÁLIA Minek?
 EMÍLIA Tényleg, minek?
 MOSTOHA Ó. Értem. Nos, a jövőben ez másképp lesz. Egy főrendi ifjú hölgynek semmi szüksége effélékre. Pukedlizni tud?

2. részlet

KIRÁLYFI Na! Ez az, Leopold! Én leszek a király! Vagyis azt kell tenned, amit mondom. Hagyjuk abba, igyunk egy kávét, fújjuk le a bált.

LEOPOLD Ez teljességgel lehetetlen, felség. Megboldogult édesapja őfelsége felhatalmazott, hogy...

KIRÁLYFI (sóhajt) Jó ég. Mire hatalmazott fel a megboldogult papa őfelsége?

LEOPOLD Esküdjön meg a koronára, Leopold, mondta...

A királyfi leveszi a koronát, Leopold kezébe adja

LEOPOLD ...esküdjön, hogy minden erejével kényszeríteni fogja azt az idézem, neveletlen tacskót...

KIRÁLYFI Mintha csak a papát hallanám.

A Királyfi Leopold fejére teszi a koronát, hogy játssza az apját.

LEOPOLD Megtisztel, felség. Tehát kényszeríteni fogja azt a neveletlen tacskót, hogy uralkodói kötelezettségeinek eleget téve trónra lépjen és megházasodjék, akkor is, ha semmi kedve hozzá, és legszívesebben teljesen haszontalan új találmányok továbbfejlesztésével kísérletezne, mint a... mint a ...

KIRÁLYFI Szikratávíró...

LEOPOLD Szikratávíró.

KIRÁLYFI Kinetoszkóp...

LEOPOLD Kinetoszkóp...

KIRÁLYFI Laterna magica...

LEOPOLD És a többi, és a többi.

5. Érzelmek tükre

Felismeritek, hogy az alább felsorolt érzelmek melyik képen fedezhetők fel? Írjátok a helyes választ a megfelelő helyre, majd elevenítsétek fel, melyik jelenetből való a kép, és beszéljétek meg, miért jelent meg ott az az érzelem.

Érzelmek: düh; kétségbeesettség; aggodalom/szorongás; vidámság; érdeklődés/kíváncsiság; boldogság

6. Az én történetem

a.

Nézzétek meg az alábbi képet, és közösen beszéljétek meg az alábbi kérdésekre a választ!

- Milyen apró jeleneteket láthatunk a Hamupipőke körüli kis fénybuborékokban?
- Melyiknek milyen hangulata van, milyen érzéseket kelthet Hamupipőkében?
- Mit gondoltok, van ebben az esetben jelentősége annak, hogy ezek a képek árnyképek? Ha igen, mit jelképez szerintetek?

b.

Készítsétek el saját hasonló árnykép-tablótokat! Rajzoljátok le magatokat színessel, vagy ragasszátok fel kivágott színes fotótokat egy rajzlap közepére. Ezután válasszatok ki az életereiből néhány számotokra fontos pillanatot és rajzoljátok le csak fekete-fehér "árnyképként" ezeket. A kész művetek alapján meséljétek el egymásnak néhányat a lerajzolt élményeitekből! Inkább jó, vagy inkább kevésbé jó élményeket választottatok?

7. Mit gondolsz?

Nézzétek meg az alábbi képet! Vajon mire gondolhat Hamupipőke és mire a Királyfi? Kössétek a mondatokat a megfelelő szereplőhöz, de figyeljeteK, nem minden mondatnak van gazdája és olyan is lehet, amit mindketten gondolhattak!

A mondatok:

- a. Igazán remek feltaláló lehet, hiszen olyan okos!
- b. Boldog vagyok, hogy süttött nekem tortát.
- c. A világ legszebb meséit ő szövi.
- d. Milyen csodásan táncol!
- e. Én szívesen megtanítom táncolni.
- f. Vele körbeutaznám a Földet!
- g. Ő aztán nem illeg a tükör előtt egész nap!

8. Új levél

Emlékeztek még, amikor az előadásban Hamupipőke levelet írt hajótörést szenvedett édesapjának? Emlékeztetőül idemásoljuk a levelet:

Drága Papa!

Bárcsak tudnám, hová címezzem ezt a levelet. Van a mennyországban postahivatal? Vagy szikratávíró? Ha édesanyárol kérdeztelek, mindig azt mondtad, egy hatalmas távcsővel néz engem odaföntről. Kérlek, papa, ha nincs más dolgod, nézz bele abba a távcsőbe te is! Nem akarok panaszkodni, nem arra neveltél, csak hiányzol. Nagyon, nagyon hiányzol, papa.

Milyen a hangulata ennek a levélnek? Mit érezhetett Hamupipőke, miközben ezt írta? Mit gondoltok, mire vágyhatott?

Képzeljétek el, hogy Hamupipőke és a Királyfi az esküvő után elindul a rég tervezett hosszú útjukra. Írjatok Hamupipőke nevében levelet Édesapjának erről az utazásról! Mi minden történhetett az ifjú párral? Merre utaztak? Hogy érezték magukat? Milyen kalandjaik voltak?

9. Egy hajóban evezünk

A hajó motívum többször előkerül a színdarab során: Hamupipőke édesapja hajóskapitány és Hamupipőke meséiben is gyakran megjelenik a kalózhajó stb.

“Egy csónakban eveznek.” - mondják azokra, akik összetartanak, legyen szó családról, barátokról vagy épp egy osztályközösségről. Reméljük, ti is egy csónakban, azaz inkább hajóban eveztek! Egy hajónak minden eleme, minden része nélkülözhetetlen. Játsszátok el, hogy ti magatok közösen vagytok egy nagy hajó.

Mindenki gondolja ki magában, melyik része lenne szívesen a hajónak. jelöljétek ki a teret ahol “megépítitek” a hajótokat, majd egyesével álljatok fel, mondjátok meg melyik része vagytok a hajónak, majd álljatok a megfelelő helyre.

Pl. “ Én a hajó orra vagyok” - a képzeletbeli hajó legelejére áll.

“Én a hajó egyik vitorlája vagyok.” - a hajó orrát játszó társa mögé, a képzeletbeli hajó közepére áll. És így tovább, míg mindenki része nem lett a közös hajónak.

Ekkor elindulhattok az útra: a csoportvezető (tanítótok) vezetésével játsszátok el azt, hogy pl. jönnek a hullámok (mindnyájan dőljétek egyik oldalra, majd vissza) vagy feldob egy nagy vihar (egyszerre ugrotok fel, majd guggoltok le) stb.

Jó szelet!

10. Árnyéka vagyok önmagamnak...

...mondják, akik erőtlennek, gyengének érzik magukat. A lenti képen Hamupipőke is csak "árnyéka önmagának", segítetek neki, hogy szép, élénk színekkel keljen életre ez a kép! Fessétek ki Hamupipőkét és ruháját szép élénk színekkel! Tempera vagy akril festéket használjatok. A ruhájára díszeket, mintákat is tervezhettek, amit akár kollázstechnikával, azaz képes újságokból kivágott, majd a képre felragasztott mintákkal is ékesíthettek.

Vajon a lencseszemeket mivé tudjátok "átvarázsolni"? Virágos mezővé? Kavicsos tengerparttá? Vagy valami mássá?

Megjegyzés: a kép nyomtatható változatban a 2. számú mellékletben megtalálható.

MEGOLDÁSOK

Az előadás megtekintése előtt

1. Mesés osztálytárs

Hamupipőke

2. Gyűjtögető

d, f, b, a, h

(Megjegyzés pedagógusoknak: Miután összegyűjtöttük Hamupipőke meséjének vázlatát közösen a gyerekekkel, érdemes elmesélni az eredeti történetet, ami a színdarab alapjául szolgált. A Benedek Elek által magyarra fordított Grimm-mesét az 1. sz. mellékletben megtalálhatják, ám mivel ennek nyelvezete régies, javasoljuk, hogy lehetőség szerint ne felolvasva, hanem előszóval meséljük el a gyerekeknek!)

Az előadás megtekintése után

1. Emlékszel, hogy történt?

1. ÉDESANYA CIPŐJE - d.
2. BÚCSÚ- e.
3. HATALOM ÁTVÉTEL- i.
4. A HÍR- b.
5. A MEGHÍVÓ- h.
6. CSODA- a.
7. A PALOTÁBAN- f.
8. A CIPŐPRÓBA-g.
9. _____ -c.

2. Újra új osztálytárs

Hamupipőke tulajdonságai: szeret olvasni, szeret történeteket kitalálni, szívesen tanul, érdekli a tudomány, vágya, hogy utazzon, felfedezze a világot

Királyfi: érdekli a tudomány, szívesen tanul, nem kedveli az üresfejű lányokat, nem kedveli a bálokat, szeret utazni és felfedezni a világot

3. Válogatós

Szavak: királyfi, lencse, galamb, cipő, mostoha, bál, körtefa, hamu, kacsacsőrű emlős, napló, történetmesélés, kaszáspók, kalózhajó

Csak a mesében: galamb, körtefa,

Csak a színdarabban: kacsacsőrű emlős, napló, történetmesélés, kaszáspók, kalózhajó

Mindkettőben: királyfi, lencse, cipő, mostoha, bál, hamu

4. Akkor és ma

A beszélgetés célja, hogy a gyerekek felismerjék és megfogalmazzák vágyaikat, és azt, hogy ma sokkal több esélyük lehet megvalósítani álmaikat, mint a korabeli időkben. Hogy a tanulás, tudás hatalmas szabadságot és olyan értéket ad, ami a boldogságuk záloga lehet, és nagyon fontos, hogy sose veszítsék el kíváncsiságukat, nyitottságukat a világ titkainak megismerése iránt.

5. Érzelmek tükré

érdeklődés, kíváncsiság

aggodalom, szorongás

kétségbeesettség

vidámság

düh

boldogság

6. Az én történetem

Ezek közt az emlékek közt vannak jók és rosszak egyaránt.

Megjegyzés: a kérdések segítséget szeretnének nyújtani az előadásról való beszélgetés, közös gondolkodás és véleményalkotás elindításában. Nincs "helyes" vagy "nem helyes" válasz, minden érvényes, amit a gyerek meg tud indokolni. Az egyik olvasat szerint ebben a jelenetben az árnyképek az emlékeket jelzik, amely párhuzamot a képek sejtelmessége, tűnékenysége megerősít. (Az előadás több pontjára érvényes, hogy az árnykép, árnyjáték, a fantáziát, gondolatokat, vágyakat, emlékeket jelenítik meg.) Kuthy Ágnes rendező ezt így fogalmazza meg: „Az árnyszínház olyan képeket tud megmutatni, amelyek a tudatalattinkat karcolják. Tisztában vagyok vele, hogy egy hatéves gyerek talán nem érti teljes mélységében mindegyik képet, de azt pontosan tudni fogja, hogy egy szeretetteljes vagy egy fenyegető pillanat jelenik meg éppen, és hogy melyiket tartsa meg, illetve dobja el magától.”

(Forrás: Árnyékvilág a nagyszínpadon, Jászay Tamás interjúja Kuthy Ágnessel, <https://revizoronline.com/beszelgetes-kuthy-agnessel-budapest-babszinhaz-hamupipoke-interju/>)

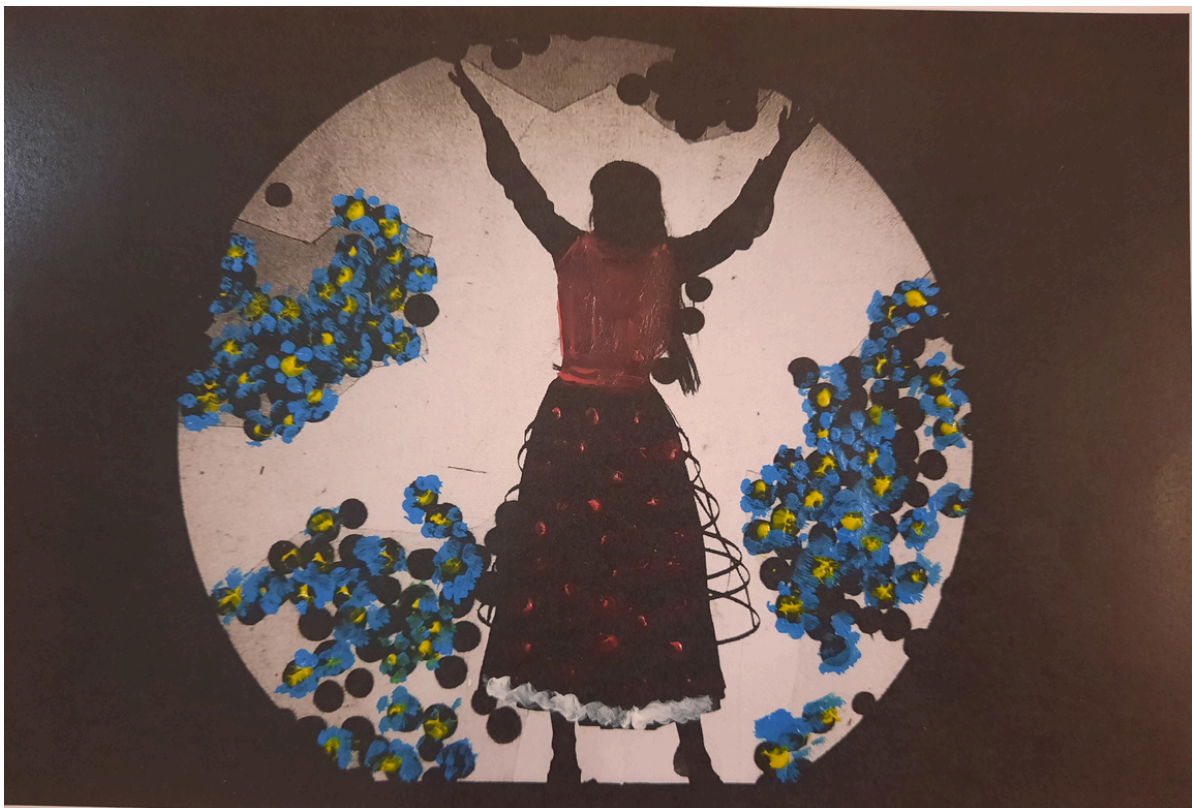
7. Mit gondolsz?

Hamupikőke: a, d
Királyfi: c, e, g
Mindketten: f
Egyikük sem: b

10. Árnyéka vagyok önmagamnak

Példa (akrilfestéssel)

MELLÉKLET 1:

Hamupipőke

Volt egyszer egy gazdag ember s annak felesége és egyetlen egy leánya. Egyszer nehéz beteg lesz az asszony s merthogy érezte a halála óráját, ágyához hivatja a leányát s mondja neki:

- Édes leányom, érzem, hogy közeleg halálom órája. Csak azt az egyet kötöm lelkedre: maradj jó, mint eddig voltál s akkor megsegít az Isten. Ne sírj édes lányom, lenézek rád az égből s veled leszek mindig.

Többet nem mondott az asszony, lehunyta a szemét s meghalt.

Na, eltemették az asszonyt nagy pompával, elsiratták nagy jajszóval, aztán telt, múlt az idő, de a leány nem feledte édes anyját, minden nap kijárt a sirjához, ott szive szerint kisírta magát. De azt sem feledte el, hogy mit kötött a lelkére az ő édes anyja s olyan jó, olyan szelid volt azután is, mint annak előtte.

Gondolta a gazdag ember: még sem hagyja anya nélkül ezt a leányt s esztendő múlva asszonyt hozott a házhoz, kinek két leánya volt. Szép leány volt mindakettő, de a milyen szép, épolyan gonoszlelkű mindakettő. Haj, szegény árva! Még csak most lett igazán szomorú az élete! Egy nap, két nap alig hogy eltelt, a mostohatestvérek nem engedték meg, hogy az árva velük egy szobában legyen, kikergették a konyhára.

- Ott a helyed, mondták, a ki enni akar, dolgozzék.

Az ám, hiszen ezt jól mondották, csak hogy ők maguk bezzeg nem dolgoztak, mind csak azon járt az eszük, hogy milyen ruhát vegyenek magukra s míg ők szebbnél szebb, cifrábbnál cifrább ruhába jártak, az árvának odadoztak valami rongyot s kicsi gyenge lábára durva facipőt húztak. Hajnaltól késő estig folyton dolgozott az árva, sütött, főzött, mosott, sepergetett s még az sem volt elég, a gonoszlelkű leányok borsót s lencsét kevertek a hamuba s megparancsolták, hogy azt a hamuból szemelje ki. Haj, még ez sem volt elég. Hiába dolgozott, folyton csúfolták s este, mikor alig állott gyenge lábán, nem engedték, hogy ő is puha ágyba feküdjék, hanem a tüzhely mellé, a hamuba fektették. E miatt mindig poros, piszkos volt a szegény árva s most még csúf nevet is adtak neki: elnevezték Hamupipőkének.

Telt, múlt az idő, egyszer a gazdag ember vásárba készült s kérdezte a leányokat, hogy mit hozzon nekik.

- Szép ruhákat, mondotta az egyik, - gyöngyöt s drágakövet, mondotta a másik.
- Hát neked mit hozzak, Hamupipőke?
- Ne hozzon nekem, édes apám sem ruhát, sem gyöngyöt, sem semmiféle drágakövet. De mikor az erdőn át hazafelé jön, amely ág először legyinti meg a kalapját, azt törje le s hozza haza nekem.

Elment az ember, a vásáron vett a két leánynak cifra ruhákat, gyöngyöket, drágaságokat, aztán amint jött át az erdőn, a kalapját meglegyintette diófának lombos ága, azt letörte, s hazahozta Hamupipőkének. Bezzeg nevettek, csúfolódtak a leányok, de Hamupipőke nem törődött velök, megköszönte a faágat, kivitte a temetőbe, ott az anyja sírján elültette, könnyeivel öntözte s ím az ág megfogant, nőtt, növekedett szemlátomást: még egy hét sem telt el belé, nagy erős fa növekedett a gyenge ágból, nagy erős fának az ágai közt mindennap ott repdesett egy fehér madárka s ez a fehér madárka mindent ledobott, a mit csak a Hamupipőke szive kívánt.

Történt egyszer, hogy a király három napig tartó bált adott s arra valahány szép leány volt az országban, mind meghívta, hogy a fia válasszon közülök feleséget magának. Na, bezzeg örültek a mostohatestvérek! Mindjárt beparancsolták Hamupipőkét, szépen megfésültették a hajukat, fényesre mázoltatták vele a cipellőjüket, s dicsekedtek nagy fennen, hogy őket a király bálba hívta. Hamupipőke mindent elvégzett rendben, a mit parancsoltak, de ő neki is szegénynek nagy kedve lett volna elmenni a bálba s kérte, olyan szépen kérte a mostoháját, hogy vigye el őt is.

- Ugyan bizony, mit gondolsz, mondotta a mostoha - hiszen csupa piszok vagy. Ruhád sincsen bálba való, cipőd sincsen táncra való, - mit akarsz?

De Hamupipőke csak kérte tovább az anyját, olyan szépen kérte!

- Jól van, mondta az asszony. Egy véka lencsét a hamuba öntöttem, ha azt két órának a leforgásán kiszemeled, jöhetsz a bálba te is.

Kiment Hamupipőke nagy búsan a kertbe s szólította az ő kedves galambjait:

Jertek, jertek, galambocskák,
 Szedjétek fel a magocskát.
 Jertek, jertek, szemeljétek,
 Szebbje legyen a tiétek!

Abban a pillanatban beröppent a konyhára két fehér galamb, két fehér galamb után egy sereg gerlice, aztán még egy sereg mindenféle madár, aztán szedték, szemelgették, lencsemagot csipegették, mit begyűkbe, mit kosárba s még nem is volt egy órája, készen voltak, elrepültek, ki a kertbe, ki erdőbe.

De repült Hamupipőke is a lencsével, mutatta a mostohának nagy örvendéssel.

- Jó, jó, mondta a mostoha, de még sem jöhetsz, mert nincs ruhád bálba való, nincs cipellőd tánkra való.

Sírt Hamupipőke keservesen, hullott a könnye, mint a záporosó, de bizony sírhatott, a mostoha most meg azt mondta:

- Ha két véka lencsét kiszemelsz a hamuból egy óra alatt, nem bánom, jere te is.

Bizonyos volt abban adta gonosz lelke, hogy annak már nem lesz képe. Azzal beleöntött a hamuba két véka lencsét, Hamupipőke pedig kiszaladt a kertbe, szólította az ő kedves galambjait;

Jertek, jertek, galambocskák,

Szedjétek fel a magocskát.

Jertek, jertek, szemeljétek,

Szebbje legyen a tiétek!

Jött a két fehér galamb azonnal, beröppentek a konyhára s repültek a két fehér galamb után a gerlicék s mindenféle madarak, aztán szedték, szemelgették, lencse magot csipegették, mit begyűkbe, mit kosárba s még nem is volt fél órája, készen voltak, elrepültek, ki a kertbe, ki erdőbe.

Repült Hamupipőke is a mostohához. Gondolta: no, most már őt is elviszik a bálba.

- Hiába, hiába, mondta a mostohája, nincsen ruhád bálba való, nincs cipellőd tánkra való. Azzal bement a lányaihoz, azokat felcicomázta s ment velük a bálba. De ment Hamupipőke is az anyja sírjához, kisírta magát szíve szerint, aztán feltekintett a diófára s kérte szépen:

Rázd meg magad, szép diófám,

Arany ruhát rázz én reám!

Ott repkedett a fehér madárka az ágak között, ágról ágra röppent, szökkent, s im hullott az ágak közül aranyruha, ezüst kendő, selyemcipő, aranycsattos, kaláris gyöngy, fehér, piros, hej! de szép volt, gyönyörű volt minden, ami reáhullott!

Fölment a királyi palotába Hamupipőke is, de mikor belépett, minden szem csak reá nézett, a királyfi meg szaladt hozzá, táncra kérte s egész este mind csak vele táncolt, másra nem is gondolt. Mit gondoltok, vajjon megismerték-e Hamupipőkét a mostohák? Dehogyan ismerték, dehogyan ismerték, hanem azért majd megpukkadtak az irigységtől.

A királyfi folyton faggatta Hamupipőkét, hogy kinek a lánya, de Hamupipőke nem mondta meg.

- Hiszen majd megtudom én, gondolta magában a királyfi s hogy a bálnek vége lett, utána sompolygott. De Hamupipőke, mikor a házukhoz ért, a sötétben félresurrant, felmászott a galambok házába. Abba a pillanatba ért haza a Hamupipőke apja is s mondja neki a királyfi, hogy az a csodaszép leány felmászott a galambok házába, vajjon nem az ő leánya-e.

- Talán csak nem Hamupipőke, gondolta magában a gazdag ember s fölment utána, de már nem talált ott senkit, s mikor bementek a házba, Hamupipőke már ott feküdt a hamuban, piszkos ruhájában. A szép ruhát s mindenféle ékességet már azelőtt kivitte az anyja sírjára, a madárka elvette s mint a gondolat olyan sebesen hazaszaladt.

Másnap mikor ismét bálba mentek a házbéliek, Hamupipőke kiment a temetőbe, s ismét kérte a diófát:

Rázd meg magad, szép diófám,
Aranyruhát vess én reám.

A fehér madárka most még ragyogóbb, még díszesebb ruhát vetett rá s mikor Hamupipőke belépett a palotába, majd megvakult a vendégsereg a szertelen ragyogástól. A királyfi tüstént szaladt hozzá, kézen fogta, táncoltatta s egész este mással nem is táncolt, mással nem is gondolt.

Mikor a bálnek vége lett, a királyfi megint utána ment Hamupipőkének, de a háznál hirtelen besurrant a kertbe, ottan felmászott egy nagy körtefára, s a királyfi nem tudta elgondolni, hová tűnhetett. E közben haza jött a Hamupipőke apja s mondta neki a királyfi:

- Idáig kísértem azt a csodaszép leányt, de itt eltűnt a szemem előtt. Azt hiszem, hogy a körtefára mászott.

- Talán csak nem Hamupipőke? - gondolta magában az apja, szaladt a házba, fejszét ragadott, ki a kertbe s levágta a körtefát, de nem volt azon senki lélek. Azalatt Hamupipőke már megjárta a temetőt, ott hagyta ragyogó ruháját, s mire a házbéliek bementek, ott feküdt a hamuban.

Harmadik nap, mikor a házbeliek mind elmentek, Hamupipőke ismét kiment a temetőbe s kérte a fát:

Rázd meg magad, szép diófám,
Arany ruhát vess én reám.

De volt, amilyen volt eddig a ruha, most a madárka olyan pompás, olyan ragyogó, olyan tündöklő ruhát vetett le, s cipellőt is, színaranyat, hogy mikor Hamupipőke belépett a palotába, a vendégsereg nem győzte csudálni. A királyfi mindjárt mellette termett, Hamupipőkével táncra kerekedett s el sem eresztette, míg a bálnak vége nem szakadt. Most is haza akarta kísélni a királyfi, de Hamupipőke addig került, fordult, hogy a palotából nagy hirtelen eltűnt s a királyfinak szeme-szája koppant. No de nem baj, mert a királyfi sem esett a feje lágyára: a bál alatt a garádicsokat szurokkal behintette s mikor Hamupipőke nagy sietve szaladt le a garádicson, a ballábáról leesett az arany cipő s ott ragadt. A királyfi kiment, a cipőt fölvette, eltette s másnap reggel ment egyenesen a gazdag ember házába s mondta neki:

- Ihol, itt a cipellője annak a csudaszép leánynak. A kinek a lábára talál ez a cipellő, az lesz az én feleségem.

Bemegy a gazdag ember a feleségéhez, mondja neki, hogy mi történt. Tyhú! lett erre öröm! Egyszeribe hívták a legidősebb leányt, hogy próbálja fel a cipőt. Az ám, csakhogy hiába kínlódott, a sarkát nem tudta belenyomni az ici-pici aranycipellőbe.

- Vágd le a sarkadat, biztatta az anyja. Ha királyné leszel, úgy sem kell gyalog járnod.

A leány nem sokáig gondolkozott, a sarkát lenyiszentette egy késsel s kibicegett a királyfihoz. Az meg csak nézte, nézte a leányt, sehogysem hasonlított ahhoz, akit ő három este táncoltatott, de hát nem másolhatta meg a szavát, merthogy talált a cipellő. Lóra pattant, ölébe ültette a menyasszonyát s elvágatott vele. Éppen a temető mellett haladtak el, ott ült a diófán a két fehér galamb s mind azt bugta, burukkolta:

Hej, királyfi, nézz körül,
Vér folyik a cipőből.
Az igazi menyasszony
Otthon ül még, ott bizony!

Hallja a királyfi ezt a bűgást, burukkolást, nézi a leány lábát s hát csak úgy csurog a vér az arany cipőből. Nosza, mindjárt megfordult, hazavitte a leányt s ezt mondta: ez nem az igazi menyasszony. Van-e még leány a háznál?

- Van, hogyne volna, mondták s a második leány is levágott a sarkából, felhuzta a cipőt s a királyfi most ezzel vágatott el. De mikor a temetőhöz értek, a két fehér galamb megszólalt s mind azt bűgta, burukkolta:

Hej, királyfi, nézz körül,
Vér folyik a cipőből.
Az igazi menyasszony
Otthon ül még, ott bizony!

Nézi a királyfi a leány lábát s hát csakugyan csurog a vér ennek is a lábából. Nosza, hirtelen megfordult, hazavágatott s mondta nagy haraggal:

- Ez sem az igazi! Mutassátok meg nekem az igazit. Nincs itt még egy leány?
- Van, mondta az ember, de az amolyan Hamupipőke, piszkos, rongyos, mindig a hamuban fekszik, nem hozzád való az, felséges királyfi.

Eleget beszélt a mostoha is, hogy így meg úgy, de a királyfi nem engedett, be kellett vezetni Hamupipőkét.

Na, bejött Hamupipőke, de nem volt ám piszkos, arcát, kezét szépen megmosta s bár rongyos volt a ruhája, olyan szép volt, hogy a napra lehetett nézni, de rá nem. Mindjárt felpróbáltatták vele a cipellőt s hát olyan könnyen csusszant fel, hogy az csupa csuda!

- Te vagy az én igazi menyasszonyom! kiáltott a királyfi nagy örömmel.

Hej de elfehéredtek a leányok, hej de pukkadtak a méregtől, a boszuságtól. De a királyfi ügyet sem vetett rájuk, szépen kézen fogta Hamupipőkét, fölemelte a nyeregbe s elvágatott vele. Most is a temető mellett haladtak el s a fehér galambok már messziről bugták, burukkolták:

Szép királyfi, nézz körül,
Nem foly vér a cipőből.
Az igazi menyasszony
Öledben ül, ott bizony!

Mikor aztán odaértek a fa alá, a két fehér galamb leröppent a fáról, az egyik szállott Hamupipőkének a bal vállára, a másik a jobb vállára. Így mentek a király palotájába, ott mindjárt megtartották a lakodalmat s éltek együtt mint két gilice madár.

Aki nem hiszi, járjon utána.

